

paucis v. subnullis, fertilibus erectis paniculam angustam formantibus, omnibus plus minusve verruculosis, asperis; spiculae uniflorae absque corolla 5 - 6 mm longae, in spicas laxiusculas dispositae, bractea inferior dorso carinata 1 - 1'25 mm, superiori triplo v. quadruplo brevior, omnes obtusissimi, late membranacei; calyx 4'5 mm, ad tertiam superiorem partem diviso, lobulis obtusis. Corolla ignota.

Hab. pr. Caparrosó (Navarra), *ubi cl.* RUIZ CASAVIELLA legit.

IV

El *Senecio Auricula* Bourg. a Catalunya

Una de les fanerògames més rares de Catalunya és el *Senecio Auricula* de BOURGEOU, que aquest explorador descobrí a les terres salobrenques de prop de Baza a mitjan segle passat i descriuí COSSON en les seves «Notes sur quelques plantes nouvelles», III, p. 169 (1852). Sis anys més tard, pel juliol del 1858, COSTA retrobava aquesta planta a Catalunya, «in ditione Urgell et in gypsaceis etc. pr. Sanahuja».

No havent vist mai viva aquesta planta i desitjant herboritzar-la per a l'Herbari d'Espanya que té en preparació el Museu de Ciències Naturals, vaig determinar-me a fer una excursió a Sanahuja. Abans, però, calia veure a l'Herbari COSTA l'hàbit de la planta i prendre nota d'alguns altres detalls que dugués l'etiqueta. Aquesta concreta així la localitat: Sortint de La Codina en direcció a Sanahuja i als prats salats d'Urgell.

Com que, segons diu COSTA en el seu catàleg, el 8 de juliol aquesta planta tenia les flors completament passades, em semblà que era època propícia per a trobar-la en bon estat els darrers dies del mes de maig. I per això vaig escollir el 28 per a fer l'excursió. Partint de Barcelona al matí, hom és a l'hora de dinar a Sanahuja. I, en havent dinat, la mateixa tarda de la meua arribada, degudament informat del camí que calia prendre per a fer cap a La Codina, me n'hi aní dalerós de trobar la planta cobejada.

La Codina és una vasta masia situada en una collada a unes tres hores cap al NE de Sanahuja. Hom hi va per la petita vall de Sallent, la ribera de la qual rega les hortes del poble i s'aboca després al Llobregós. Els vessants de la vall són vestits d'alzines, sobretot al solell, i de roures (*Quercus pubescens*), principalment a l'obac; en gran part,

els boscos han estat aterrats i no en queda sinó la garriga residual. A Sallent comencen de trobar-se pins (*Pinus Laricio Salzmannii*), que, mesclats amb els roures, senyoregen muntanyes amunt. Les guixeres de Sanahuja falten a la vall de Sallent, i la vegetació halòfita s'hi perd. En arribar a La Codina les margues i els conglomerats mostren els roures i els pins que he esmentat, amb *Juniperus communis*, *Genista Scorpius*, *Aphyllanthes monspeliensis*, *Brachypodium ramosum*, *Polygala pedemontana*, *Thymus vulgaris*, *Sideritis hirsuta*, *Lithospermum fruticosum*,... és a dir, un conjunt que em féu sospitar de seguida que no era pas l'habitual associació del *Senecio Auricula*. Efectivament, per més que cerquí, no em fou possible trobar ni rastre d'aquesta planta.

L'endemà, pensant en una possible distracció de COSTA en signar a l'etiqueta del seu herbari la localitat del *Senecio*, vaig esmerçar tot el matí en l'escorcoll minucios de les guixeres de la part de llevant de Sanahuja. L'ampla vall, paral·lela a la del Llobregós, per on passa la carretera, segurament fou poblada en altres èpoques per un dens *quercetum ilicis*, amb alguns roures com a espècie subordinada. Actualment, les parts planes de la vall són totes conreades, i si per cas trobem vestigis del que foren les boscúries antigues, són als careners i a les faldes de les serretes guixoses, representats per escassos exemplars d'aquells arbres, alzines i roures, dins la garriga residual. Aquesta garriga sobre els guixos de Sanahuja mostra les espècies següents:

<i>Quercus coccifera</i> (1)	<i>Rosmarinus officinalis</i>
<i>Genista Scorpius</i>	<i>Ononis tridentata</i>
<i>Dorycnium suffruticosum</i>	<i>Thymus vulgaris</i>
<i>Linum suffruticosum</i>	<i>Helianthemum racemosum</i>
<i>Sideritis crispata</i>	<i>Passerina tinctoria</i>
<i>Lithospermum fruticosum</i>	<i>Echium vulgare var.</i>
<i>Santolina Chamaecyparissus</i>	<i>Helianthemum hirtum</i>
<i>Fumana ericoides</i>	<i>Helianthemum canum</i>
<i>Teucrium Polium fma.</i>	<i>Gypsophila hispanica</i>
<i>Helichrysum Staechas</i>	<i>Coris monspeliensis</i>
<i>Carduncellus monspeliensium</i>	<i>Thapsia villosa</i>
<i>Ranunculus gramineus</i>	<i>Coronilla minima australis</i>
<i>Linum narbonense</i>	<i>Matthiola tristis</i>
<i>Thesium divaricatum</i>	<i>Eryngium campestre</i>
<i>Sedum sediforme</i>	<i>Asperula Cynanchica</i>

(1) Poc abundant.

<i>Eremopyrum cristatum</i>	<i>Launaea pumila</i>
<i>Koeleria valesiaca</i>	<i>Carex Halleriana</i>
<i>Dactylis glomerata</i>	<i>Brachypodium ramosum</i> (1)
<i>Stipa pennata</i>	<i>Festuca sp.</i>
<i>Asphodelus albus</i>	<i>Stipa juncea</i>
<i>Allium sp.</i>	<i>Stipa parviflora</i>
<i>Narcissus jonquilla</i>	<i>Uropetalum serotinum</i>
<i>Crupina vulgaris</i>	<i>Iris ad germanicam</i>
<i>Filago spathulata</i>	<i>Gladiolus sp.</i>
<i>Reseda stricta</i>	<i>Lithospermum arvense</i>
<i>Brachypodium distachyum</i>	

No he vist dins aquesta associació el *Lepidium subulatum*, que abunda a Torà i Castellfollit. El *Senecio Auricula*, tampoc no em va ésser possible descobrir-lo. Però, per compensar d'alguna manera el desencís, als terrenys més magres de les guixeres de vora la masia de Combelles, cap al N, vaig collir abundantament una menuda planteta que resulta ésser nova per a Catalunya: la *Campanula fastigiata*, que, com la *Reseda stricta* i el *Senecio Auricula*, també gipsòfiles, hi ateny el límit nord de la seva àrea hispano-africana.

Cercant després la causa del meu fracàs, vaig pensar en la possibilitat que hi hagués prop de Sanahuja una altra Codina que no fos la visitada per mi. Allí el meu informador no sabé donar-me referència de cap més; però a Barcelona, repassant les citacions urgellenques de COSTA, vaig topar amb la localitat on descobrí la seva *Erythraea triphylla*, que és aquesta: «inter Tartauil et Sanahuja ad locum La Codina dictum». Així figura al suplement del seu catàleg, pàg. 56. D'aquesta manera l'enigma restava desfet, i ja no calia sinó intentar novament la recerca per aquell altre indret.

El dia 11 de juny partia cap a Cervera per prendre-hi l'auto de Guissona, i de Guissona, per la carretera nova de Biosca, arribava a La Codina, a la riba esquerra del Llobregós, en començar la tarda. Així com entre Cervera i Guissona trobem l'alzina com a arbre residual, més cap al nord, en iniciar-se la davallada vers el Llobregós, gairebé tot el que resta del bosc primitiu són roures; quan el pendís és més acusat, apareix el boix com a espècie subordinada. A La Codina ja hi aflora el guix i a l'altra banda de la ribera les muntanyoles són guixeres que d'allí estant hom veu blanquejar pertot.

(1) Solament als llocs frescos, poc o molt ombrejats.

En el vessant NNW de La Codina, sobre el Llobregós, la roureda degradada comporta la següent associació:

Quercus pubescens

<i>Quercus coccifera</i>	<i>Buxus sempervirens</i>
<i>Genista Scorpius</i>	<i>Salvia officinalis</i>
<i>Passerina tinctoria</i>	<i>Thymus vulgaris</i>
<i>Lavandula latifolia</i>	<i>Linum suffruticosum</i>
<i>Helianthemum racemosum</i>	<i>Lithospermum fruticosum</i>
<i>Coris monspeliensis</i>	<i>Thesium divaricatum</i>
<i>Globularia vulgaris</i>	<i>Centaurea linifolia</i>
<i>Potentilla verna</i>	<i>Asperula Cynanchica</i>
<i>Aphyllanthes monspeliensis</i>	<i>Stipa pennata</i>
<i>Festuca sp.</i>	<i>Carex Halleriana</i>

Passat el Llobregós, a l'altra banda i una mica més avall del pont nou de la carretera de Biosca, hom troba el camí de carro antic que mena en aquest poble esmentat. El camí passa entremig de dos pujols guixencs, pel fons d'una petita vall. És cosa notable, per a desmentir aquells que creuen en la incompatibilitat del bosc peninsular i les guixeres, veure créixer els roures (*Quercus pubescens*) damunt el guix cristallitzat, amb un sotabosc de boixos i *Ononis tridentata*.

Em vaig passar la tarda escorcollant bosquets i clarianes a banda i banda del camí, i fins a entrada de fosc no es deixà veure el *Senecio*. A la fi el tenia davant meu i em costava de creure-ho! No n'hi ha pas gaire. És escàs i poc escampat. Hom el troba a l'esquerra del camí, dalt de la collada, a les clarianes de la roureda. Aquesta roureda degradada forma la següent associació:

Quercus pubescens

<i>Rosmarinus officinalis</i>	<i>Genista Scorpius</i>
<i>Salvia officinalis</i>	<i>Ononis tridentata</i>
<i>Thymus vulgaris</i>	<i>Linum suffruticosum</i>
<i>Passerina tinctoria</i>	<i>Gypsophila hispanica</i>
<i>Helianthemum racemosum</i>	<i>Helianthemum hirtum</i>
<i>Fumana ericoides</i>	<i>Sideritis crispata</i>
<i>Lithospermum fruticosum</i>	<i>Teucrium Polium fma.</i>
<i>Thesium divaricatum</i>	<i>Asperula Cynanchica</i>
<i>Hippocrepis glauca</i>	<i>Statice sp.</i>
<i>Coris monspeliensis</i>	<i>Launaea pumila</i>

<i>Aphyllanthes monspeliensis</i>	<i>Dactylis glomerata</i>
<i>Stipa pennata</i>	<i>Stipa juncea</i>
<i>Koeleria sp.</i>	<i>Eremopyrum cristatum</i>
<i>Carex sp.</i>	<i>Asphodelus sp.</i>
<i>Gladiolus sp.</i>	<i>Reseda stricta</i>

Allà on s'acumula una mica d'aigua en temps de pluges i la terra és poc o molt sorrenca hom troba *Schoenus nigricans*, *Carex Halleriana*, *Campanula fastigiata*, *Polygala exilis*,... i amb aquestes el *Senecio Auricula*.

Havent dormit a Sanahuja la nit de l'11 de juny, l'endemà vaig partir cap a Guissona passant per un altre camí, per veure si aquest *Senecio* creix en altres bandes de per allí. El camí vell de Guissona tira cap al sud, passa per dessota el poblet acimat de Puigcerner i segueix després per la riba dreta del Llobregós. Tot i haver escorcollat minuciosament les valls i les collades guixenques durant tot el camí, no vaig descobrir cap altra localitat del *Senecio Auricula*, que sembla molt localitzat per aquella banda. L'època millor per a herboritzar-lo és, sens dubte, la darrera desena del mes de maig, car el dia 11 de juny ja no era possible trobar capitols amb les flors fresques.

V

Sobre fongs catalans

Havent organitzat el Museu de Ciències Naturals de Barcelona, com féu l'any passat, un seguit d'excursions micològiques a Catalunya, amb el concurs del Prof. HEIM, del Museu de París, he tingut ocasió de recollir algunes dades de nomenclatura popular catalana de fongs, a les quals hi addiciono diverses altres notes que he pogut obtenir des de l'any passat fins ara.

Lepiota procera (Scop.) Quéf. — A Prades, de Tarragona, a masseca.

Armillaria robusta (Alb. et Schw.) Quéf. — A Prades, on no el cull pas tothom, és el forneret.

Tricholoma Russula (Schaeff.) Quéf. — Escarlot vermell, a Olot.

Pleurotus olearius (DC.) Gill. — A l'Exposició de Bolets d'enquany n'han portat una pila de bons exemplars procedents de Reixac.